

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Filosofie și Științe Social Politice
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE FILOSOFIE
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclu de studii	Masterat
1.6 Programul de studii / Calificarea	Filosofie aplicată și management cultural

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			Hermeneutica simbolismului religios					
2.2 Titularul activităților de curs			Prof. Dr. NICU GAVRILUTA					
2.3 Titularul activităților de seminar								
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tip de evaluare*	E	2.7 Regimul disciplinei**	Ob	

* E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

** OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru si activitati didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					3
Examinări					10
Alte activități					10

3.7 Total ore studiu individual *	83
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	5

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6. Obiective

- 1.Cercetarea importanței hermeneuticii simbolismului religios în contextul european actual.
- 2.Cunoașterea tipurilor de interpretare ale simbolismului religios în contemporaneitate.
- 3.Prezentarea principalelor simboluri religioase și a dezbaterilor actuale din lumea occidentală.

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- Dezvoltarea gândirii critice
- Dezvoltarea gândirii cauzale raportate la acțiunea umană
- Utilizarea cunoștințelor filosofice în procesele de explicare și interpretare a fenomenelor, acțiunilor și valorilor socio-umane

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.Simbolismul religios. Definiții, caracteristici și funcții	Prelegerea, dezbaterile și analiza de text	Aurel Codoban, Semn și interpretare, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001 Ștefan Afloroaei, Cum este posibilă filosofia în estul Europei?, Iași, Editura Polirom, 1997 Petru Bejan, Istoria semnului în patristică și scolastică, Iași, Axis, 1999 Mircea Eliade, Tratat de istorie a religiilor, București, Humanitas, 1992. Nicu Gavriluță, Hermeneutica simbolismului religios, Iași, Editura Axis, 2003, pp. 37-54.
2.Simbolismul crucii	Prelegerea, dezbaterile și analiza de text	Andrei Pleșu, Chipuri și măști ale tranziției, București, Editura Humanitas, 1996, pp. 425-427. Anca Manolescu, Andrei Pleșu, Horia Roman Patapievici, Gabriel Liiceanu, Sensuri metafizice ale crucii, București, Editura Humanitas, 2007. Rene Guenon,

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
		<p>Simbolismul crucii, București, Editura Herald, 2012.</p> <p>Vintilă Horia, Crucea, București, Editura Vremea, 2017.</p> <p>Nicu Gavriluță, Hermeneutica simbolismului religios, Iași, Editura Axis, 2003, pp. 54-63.</p>
3.Simboluri și mitologii religioase camuflate în noile religii seculare: corectitudinea politică	Prelegerea, dezbaterea și analiza de text	<p>Jean Francois BRAUNSTEIN, Religia woke. Cum a căzut pradă occidentul unei mișcări iraționale, București, Editura Humanitas, 2024.</p> <p>Michael Eric DYSON, Michelle GOLDBERG, Stephen FRY, Jordan PETERSON, Corectitudinea politică, București, Editura Trei, 2019.</p> <p>Nicu Gavriluță, Noile religii seculare. Corectitudinea politică, noile tehnologii și transumanismul, Iași, Editura Polirom, 2018.pp. 75-135.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, Vasile BĂNESCU, Homo religiosus și simulacrele realității, Iași, Editura Eikon, 2019, pp. 103-122.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, Viața, un ritual inițiativ, Iași, Editura Junimea, 2020, pp. 165-197.</p>
4.Simboluri și mitologii religioase camuflate în noile religii seculare: noile tehnologii și transumanismul	Prelegerea, dezbaterea și analiza de text	<p>James Lovelock, Novacenul. Viitoarea epocă a hiperinteligenței, Iași, Editura Polirom, 2020, pp. 113-177.</p> <p>Max Tigmark, Omul în epoca inteligenței artificiale, București, Editura Humanitas, 2019.</p> <p>Martin Ford, Ascensiunea roboților. Tehnologia și viitorul fără joburi, București, Editura Corint, 2019, pp. 241-262.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, Noile religii seculare. Corectitudinea politică, noile tehnologii și transumanismul, Iași, Editura Polirom, 2018, pp. 135-200.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, Viața, un ritual inițiativ, Iași, Editura Junimea,</p>

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
		<p>2020, pp. 103-115. Constantin Ghioancă, Postomul. O critică a subiectivității postumane, București, Editura Paideia, 2021. Jean Boboc, Transumanismul decriptat, Iași, Editura Doxologia, 2021. Michael Hauskeller, Mitologiile transumanismului, Iași, Editura Cartea Românească Educațional, 2022. Loredana TERECE VLAD, Mituri, simboluri și arhetipuri în transumanism, București, Editura Prouniversitaria, 2025.</p>
5. Simbolistica arborilor și animalelor sacre	Prelegerea, dezbaterea și analiza de text	<p>Romulus Vulcănescu, Mitologie română, București, Editura Academiei Române, 1987, Ivan Evseev, Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească, Timișoara, Editura Amarcord, 1997, Ivan Evseev, Enciclopedia simbolurilor religioase și a arhetipurilor culturale, Timișoara, Editura Învie, 2007, Nicu Gavriluță, Ioan Holban, Globalizare și identitate românească, Iași, Editura Junimea, 2018, pp. 71-117. Laura Jiga Iliescu, Biserica de alături. Câteva rituri necercetate ale ciobanilor din Carpați, Iași, Editura Institutul European, 2020. Elena ONEȚIU, „Simbolistica arborelui în imaginarul religios românesc” în volumul Ioan CHIRILĂ (coord.), Enciclopedia imaginariilor din România. Imaginarul religios, Iași, Editura Polirom, vol. IV, 2020.</p>
6. Hermeneutica miturilor: Meșterul Manole, Miorița și (super)eroul.	Prelegerea, dezbaterea și analiza de text	<p>Mircea Eliade, Aspecte ale mitului, București, Editura Univers, 1978, Mircea ELIADE, Mitul eternei reîntoarcei, București, Editura Științifică, 1991, Mircea ELIADE, Mituri,</p>

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
		<p>vise și mistere, București, Editura Științifică, 1991, Mircea ELIADE, „Comentarii la legenda Meșterului Manole” în volumul Drumul spre centru, București, Editura Univers, 1991, pp. 388-483.</p> <p>Mircea ELIADE, De la Zalmoxis la Genghis-Han , București, Editura Humanitas, 1995.</p> <p>Marie-Odile Geraud și alții, Noțiunile cheie ale etnologiei, Iași, Editura Polirom, 2001, pp. 298-308.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, Ioan HOLBAN, Globalizare și identitate românească, Iași, Editura Junimea, 2018, pp. 174-210.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, De ce ne plac supereroii ? Mitologia și simbolistica filmelor Marvel, Iași, Editura Polirom, 2021.</p>

Bibliografie

1. Joachim Wach, Sociologia religiei, Iași, Editura Polirom, 1997
2. Bryan Wilson, Religion in Sociological Perspective, Oxford University Press, 1981
3. Aurel Codoban, Semn și interpretare, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001
4. Ștefan Afloroaei, Cum este posibilă filosofia în estul Europei?, Iași, Editura Polirom, 1997
5. Petru Bejan, Istoria semnului în patristică și scolastică, Iași, Axis, 1999
6. Mircea Eliade, Tratat de istorie a religiilor, București, Humanitas, 1992.
7. Nicu Gavriluță, Hermeneutica simbolismului religios, Iași, Editura Axis, 2003, pp. 37-54.
8. Nicu Gavriluță, Mentalități și ritualuri magico-religioase, Polirom, 1998
9. Nicu Gavriluță, Fractalii și timpul social, Cluj, Dacia, 2003
10. Nicu Gavriluță, Mișcări religioase orientale, Axis, 2006
11. Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Polirom, 2009
12. Alain Besancon, Imaginea interzisă, București, Humanitas, 1994
13. Paul Evdokimov, Rugăciunea în Biserica de Răsărit, Iași, Polirom, 1996
14. Paul Evdokimov, Arta icoanei - o teologie a frumuseții, București, Meridiane, 1992
15. Pavel Florenski, Iconostasul, București, Anastasia, 1994
16. Christoph von Schonborn, Icoana lui Hristos, Anastasia, 1996
17. Leonid Uspensky, Teologia icoanei, București, Anastasia, 1996
18. Cristina Gavriluță, Socioantropologia fenomenului religios, Iași, Axis, 2003
19. Ștefan Afloroaei, „Despre refuzul interpretării în discursul postmodern” în Xenopoliana, II, 1994, nr. 1-4.
20. Fritjof Schuon, Să înțelegem islamul. Introducere în spiritualitatea lumii musulmane, București, Editura Humanitas, 1994
21. Umberto Eco, Limite ale interpretării, Iași, Editura Polirom, 2007
22. Umberto Eco, „Autor, text și interpreți”, în, Iași, Polirom, 2011, pp. 41-83 Confesiunile unui tânăr romancier
23. Umberto Eco, Cum ne construim dușmanul, Iași, Editura Polirom, 2011.
24. Nicu Gavriluță, Sociologia religiilor. Credințe, ritualuri, ideologii, Iași, Editura Polirom, 2013.
25. Ioan Petru Culianu, Arborele gnozei, Iași, Editura Polirom.
26. Ioan Petru Culianu, Gnozele dualiste ale Occidentului, Iași, Editura Polirom.
27. Mircea Eliade, Ioan Petru Culianu, Dicționar al religiilor, Iași, Editura Polirom, 2007.
28. Nicu Gavriluță, Nicolae Dima, Sorin Mihalache, Religie și violență în Europa seculară, București, Iași, Editura Trinitas, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2016.
29. Cristina Gavriluță, Negativul cotidianului, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2017.
30. Mircea Eliade, Comentarii la Legenda Meșterului Manole, București, Editura Humanitas.
31. Mircea Eliade, De la Zalmoxis la Genghis-Han, București, Editura Humanitas, 1995.
32. Nicu Gavriluță, Mit, magie și manipulare politică, Iași, Editura Institutul European, 2015.

33. Romulus Vulcănescu, Mitologie română, București, Editura Academiei Române, 1987.
 34. Ivan Evseev, Dicționar de magie, mitologie românească, Timișoara, Editura Amarcord, 1997
 35. Ivan Evseev, Enciclopedia simbolurilor religioase și a arhetipurilor culturale, Timișoara, Editura Învierea, 2007.
 36. Nicu Gavriluță, Ioan Holban, Globalizare și identitate românească, Iași, Editura Junimea, 2018.

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1. Secularizarea și căutările sacrului în lumea contemporană. Semnificații, teorii, exemple	Dezbateră și analiza de text	Mircea ELIADE, Tratat de istoria religiilor, București, Editura Humanitas, 2008. Mircea ELIADE, Sacrul și profanul, București, Editura Humanitas, 2019. Peter BERGER, Grace DAVIE, Effie FOKAS, America religioasă, Europa seculară? Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2016. DURA, Ioan, Dialog, toleranță, libertate. Configurații ale religiei în tranziția de la secularizare la pluralizare, Cluj, Editura Presa Universitară Clujeană, 2022. Nicu GAVRILUȚĂ. Secularizarea și camuflările sacrului, Iași, Editura Polirom, 2025.
2. Creștinismul și valorile românești: limba, fidelitatea și recunoștința	Dezbateră și analiza de text	Nicu Gavriluță, Vasile Bănescu, Valori creștine și patologii sociale, Iași, Editura Junimea, 2025. Bogdan Voicu, Horațiu Rusu (coord.), Atlasul valorilor sociale, PUC, Cluj-Napoca, 2021.
3. Hermeneutica fractalică a fenomenului religios	Dezbateră și analiza de text	Ioan Petru Culianu, Arborele gnozei, București, Editura Nemira, 1998 Ioan Petru Culianu, Gnozele dualiste ale Occidentului, București, Editura Nemira, 1995 Mircea Eliade, Ioan Petru Culianu, Dicționar al religiilor, Iași, Editura Polirom, 2007, Nicu Gavriluță, Culianu, jocurile minții și lumile multidimensionale, Iași, Editura 2000.
4. Cultura de masă, kitsch-ul și multiculturalismul	Dezbateră și analiza de text	Matei Călinescu, Cinci fețe ale modernității, Iași, Editura Polirom, 2017. Dumitru Otavescu (coord.), Sociologia culturii. Antologie autori

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
		<p>străini, Craiova, Editura Beladi, 2010.</p> <p>George Ritzer, McDonaldizarea societății, București, Editura Comunicare.ro, 2011.</p> <p>43. George Ritzer, Globalizarea nimicului. Cultura consumului și paradoxurile abundenței, București, Editura Humanitas, 2010.</p> <p>Gilles Lipovetsky, Fericirea paradoxală. Eseu asupra societății de consum, Iași, Editura Polirom, 2007.</p> <p>Mario Vargas Llosa, Civilizația spectacolului, București, Editura Humanitas, 2016, pp. 9-9.</p> <p>Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.</p>
<p>5. Hermeneutica trupului: sexualitate, avort, clonare, închiriere de uter, transplant de organe și transgenderism</p>	<p>Dezbaterea și analiza de text</p>	<p>Jean-Claude LARCHET, Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace..., București, Editura Basilica, 2012,</p> <p>„Transplantul de organe”, pp. 236-286.</p> <p>Claude Levi-Strauss, „Procrearea artificială: femei virgine și cupluri homosexuale”, în Antropologia și problemele lumii moderne, Iași, Editura Polirom, 2011, pp. 88-98 ,</p> <p>Brian Fisher, Avortul, ultima exploatare a femeii, București, Editura Pro Valori Media, 2014,</p> <p>Despre avort. Motive, traume, consecințe, București, Editura Agapis, 2015,</p> <p>Gregor Puppink, Avortul și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Asociația Pro Vita, Iași, 2016,</p> <p>*** Contraceptia și avortul. Cu ce pret?, Iași, Editura Doxologia, 2013.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2008.</p>
<p>6. Toleranța și intoleranța religioase</p>	<p>Dezbaterea și analiza de text</p>	<p>Andrei PLEȘU, Andrei, Despre bucurie în est și</p>

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
		<p>vest și alte eseuri, București, Editura Humanitas, 2006, pp.69-111.</p> <p>Mihaela FRUNZĂ (coord.), Fețele toleranței, Iași. Ed.Fundației Axis, 2005.</p> <p>Constantin CUCIUC, Toleranța religioasă, București, Editura Conștiință și Libertate, 2000.</p> <p>Sorin Tudor MAXIM, Toleranța. Dreptul la diferență, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2004.</p> <p>Andre COMTE-SPONVILLE, Mic tratat despre marile virtuți, București, Editura Univers, 2020, pp. 212-232.</p> <p>Nicu GAVRILUȚĂ, Sociologia religiilor, Iași, Editura Polirom, 2013, pp. 213-219.</p>

Bibliografie

- 37.Nicu Gavriluță, Noile religii seculare. Corectitudinea politică, noile tehnologii și transumanismul, Iași, Editura Polirom, 2018.
- 38.Andrei Pleșu, Chipuri și măști ale tranziției, București, Editura Humanitas, 1996, pp. 425-427.
39. Anca Manolescu, Andrei Pleșu, Horia Roman Patapievici, Gabriel Liiceanu, Sensuri metafizice ale crucii, București, Editura Humanitas, 2007.
40. Rene Guenon, Simbolismul crucii, București, Editura Herald, 2012.
41. Vintilă Horia, Crucea, București, Editura Vremea, 2017.
42. Mircea ELIADE, Patanjali și yoga, București, Editura Humanitas, 1992.
43. Mircea ELIADE, Yoga. Nemurire și libertate, București, Editura Humanitas, 1993.
- 44.Mircea ELIADE, Tehnici yoga, București, Editura Univers Enciclopedic, 2000.
45. FRUNZĂ, Sandu, Fundamentalismul religios și noul conflict al ideologiilor, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2015.
46. PLEȘU, Andrei, Despre bucurie în est și vest și alte eseuri, București, Editura Humanitas, 2006.
47. DOWELL, Josh Mc & HOSTETLER, Bob, Noua toleranță, Cluj Napoca, Aqua Forte, 2006.
48. Nicu GAVRILUȚĂ, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2008.
49. Matei CĂLINESCU, Cinci fețe ale modernității, Iași, Editura Polirom, 2017.
50. Jean-Claude LARCHET, Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace..., București, Editura Basilica, 2012, „Transplantul de organe”, pp. 236-286.
- 51.Claude Levi-Strauss, „Procrearea artificială: femei virgine și cupluri homosexuale,, în Antropologia și problemele lumii moderne, Iași, Editura Polirom, 2011, pp. 88-98 ,
52. Brian Fisher, Avortul, ultima exploatare a femeii, București, Editura Pro Valori Media, 2014,
- 53.Despre avort. Motive, traume, consecințe, București, Editura Agapis, 2015,
- 54.Gregor Puppink, Avortul și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Asociația Pro Vita, Iași, 2016,
- 55.Elena Carmen Botezatu, Strategii de prevenire a abandonării copiilor de către familii, București, Editura Rovimed Publishers, 2011,
- 56.*** Contracepția și avortul. Cu ce pret?, Iași, Editura Doxologia, 2013.
- 57.Mihaela Frunză (coord.), Fețele toleranței, Iași. Ed.Fundației Axis, 2005
- 58.Constantin Cuciuc, Toleranța religioasă, București, Editura Conștiință și Libertate, 2000.
- 59.Culte și statul în România, Cluj, Ed. Renașterea, 2003.
- 60.Sorin Tudor Maxim, Toleranța.Dreptul la diferență, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2004.
61. Michael Hauskeller, Mitologiile transumanismului, Iași, Editura Cartea Românească Educațional, 2022.
- 62.Nicu Gavriluță, Vasile Bănescu, Valori religioase și patologii sociale, Iași, Editura Junimea, 2025.
- 63.Bogdan Voicu, Horațiu Rusu (coord.), Atlasul valorilor sociale, PUC, Cluj-Napoca, 2021.
- 64.Peter BERGER, Grace DAVIE, Effie FOKAS, America religioasă, Europa seculară? Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2016.
- 65.DURA, Ioan, Dialog, toleranță, libertate. Configurații ale religiei în tranziția de la secularizare la pluralizare, Cluj, Editura Presa

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Hermeneutica simbolismului religios oferă posibilitatea înțelegerii profunde a unor fenomene spirituale, religioase și culturale, dezvăluind dimensiunea lor simbolică, deseori tainică, ocultată. Toate acestea conferă viitorilor specialiști angajați pe piața muncii șansa unor analize și interpretări profunde, iar angajatorilor posibilitatea de a avea absolvenți foarte bine pregătiți, inteligenți și eficienți.

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)		50	
Curs	Forma de evaluare		Verificare orală		
	Pondere		50		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale		Nu		
	Metode de evaluare	Detalii		Pondere	cu reexaminare
		Verificare orală periodică		50	Da
		Referat		50	Da
Seminar / Laborator	Forma de evaluare		Verificare orală		
	Pondere		50		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale		Nu		
	Metode de evaluare	Detalii		Pondere	cu reexaminare
		Referat		50	Da
		Verificare orală periodică		50	Da

10.2 Evaluare finală	Pondere (max. 70%)	50
	Forma de evaluare	Verificare orală finală

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)	
Nu este cazul	

10.4 Standard minim de performanță	
Prezență, referat, participare a discuții, cunoașterea tematicii de curs și seminar.	

Data completării,

**Titular de curs,
Prof. Dr. NICU GAVRILUTA**

Titular de seminar,

Data avizării în departament,

**Director de departament,
Conf. Dr. CRISTIAN PETRUT MOISUC**